

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

Хмельницький фаховий коледж Університету „Україна”

Циклова комісія соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
Хмельницького фахового коледжу
Університету „Україна”

Ольга ПОЛЬОВИК

„ 02 ” 09 2024 р.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ВК Психологія війни

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма Соціальна робота

(назва освітньої програми)

освітнього рівня фаховий молодший бакалавр

(назва освітнього рівня)

галузь знань 23 Соціальна робота

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) 231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності(тей))

Обсяг, кредитів: 150/5

Форма підсумкового контролю: залік

Хмельницький 2024 рік

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА ТА ДОПОМІЖНИХ ОСІБ

Викладач	Петреченко Світлана Анатоліївна – викладач циклової комісії соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін Хмельницького фахового коледжу, кандидат юридичних наук, доцент
Профайл викладача	https://hist.km.ua/koledzh/tsyklovi-komisii-koledzhu/z-sotsialnoi-roboty-ta-zahalnoosvitnikh-dystsyplin
Канали комунікації	Телефон інституту: (0382) 70-45-56 Телефон викладача: 097-975-04-85 Електронна пошта: svet-petre@meta.ua Вайбер: 097-975-04-85 Кабінет: 43
Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу https://vo.uu.edu.ua/ за адресою:	https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 5	Галузь знань 23 Соціальна робота	Вид дисципліни вибіркова	
	Спеціальність 231 Соціальна робота	Цикл підготовки професійний	
Модулів – 1	Спеціалізація немає	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		2-й	2-й
Загальний обсяг годин – 150 год.	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи – 5	Освітній ступінь: молодший фаховий бакалавр	Лекції	
		30 год.	
		Практичні	
		16 год.	
		Самостійна робота	
		74 год.	
		Індивідуальні завдання	
		Вид семестрового контролю: залік	

ПЕРЕДРЕКВІЗИТИ:

Вступ до спеціальності

ПОСТРЕКВІЗИТИ:

Навчальна практика

Всі навчальні дисципліни згідно освітньої програми

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

формування високого рівня готовності майбутніх психологів до здійснення професійних функцій в галузі військової психології; ознайомлення з основними психологічними проблемами військовослужбовців та членів їх сімей, сучасними концепціями військової психології; набуття соціально-комунікативної, емоційно-вольової, ціннісно-мотиваційної та рефлексивно-особистісної компетентності для здійснення психологічного супроводу військовослужбовців та членів їх сімей. Увесь курс створить понятійну та методологічну базу для комплексної та глибокої підготовки студентів до викликів і відповідальності роботи в галузі військової психології.

ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

- вивчення основних понять військової психології, психологічних аспектів війни, ролі та функції психолога;
- розробка понятійних інструментів для аналізу психологічних проблем у військових ситуаціях;
- аналіз образних каналів емоцій, інтелекту у життєвому просторі сучасного військовослужбовця та членів їх сімей;
- дослідження психологічних проблем лідерської діяльності та психічних процесів військовослужбовців;
- надання знань, практичних вмій та навичок щодо психологічної підготовки військових та членів їх сімей, їхнього психологічного тренування й адаптації до умов військової служби та цивільного життя;
- визначення психічних станів у період військового часу;
- оволодіння першою психологічною допомогою для військовослужбовців та членів їх сімей, професійною етикою психолога;
- освоєння методологічними підходами підтримки психічного здоров'я військовослужбовців та членів їх сімей.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА:

- ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
 ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ПЕРЕЛІК СПЕЦІАЛЬНИХ (ФАХОВИХ) ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

- СК 4. Здатність розуміти соціально-психологічні явища, процеси становлення, розвитку та соціалізації особистості.
 СК 9. Здатність застосовувати сучасні технології та методи професійної діяльності
 СК 10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері.
 СК 11. Здатність аналізувати та оцінювати результати професійної діяльності.

ПЕРЕЛІК ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

- РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.
 РН 11. Аргументувати шляхи подолання проблем та обирати методи їх розв'язання.
 РН 12. Знаходити рішення для покращення соціального добробуту і соціальної безпеки громадян.

СТРУКТУРА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань	
	денна форма							заочна форма								
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.		
		у тому числі							у тому числі							
л		сем	пр	лаб	інд	л			сем	пр	лаб	інд				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Модуль 1																
Змістовий модуль 1.																
Вступ до дисципліни. Основні поняття психології війни																
Тема 1. Вступ до дисципліни «Психологія війни»	9	2	–	–	–	–	7									АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 2. Коло психологіч-	9	2	–	–	–	–	7									АР: письмове тестування

службовця та членів його сім'ї. Процес сприймання																		основними термінами теми
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2											комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	49	10	6	-	-	-	33											

Змістовий модуль 3.

Психологічна підготовка військовослужбовців та членів їх сімей

Тема 9. Основи психологічної підготовки військовослужбовців та членів їх сімей	6	2	-	-	-	-	4											АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 10. Психологічна стійкість та стресостійкість військовослужбовців	9	2	2	-	-	-	5											АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 11. Психологічна підготовка до бойових дій	7	2	-	-	-	-	5											АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 12. Психічні стани у період військового часу. Саморегуляція паніки та страху. Як впоратися з великим обсягом переживань?	11	2	2	-	-	-	7											АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2											комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 3	35	8	4	-	-	-	23											

Змістовий модуль 4.

Психологічна підтримка військовослужбовця та професійна етика психолога військової служби

Тема 13. Перша психологічна допомога військовослужбовцям	10	2	2	-	-	-	6											АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання
--	----	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(за вибором студента не більше 12 балів)	
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу	2
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики	2
2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки	2
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	6
2.5. Участь у науковій студентській конференції	2
2.6. Дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе	2
2.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	12
Разом	12
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 12	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 100	

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), пояснення, бесіда;

- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: вправи, практичні роботи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей студентів та часом, відведеним для вивчення тем.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

– пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

– лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

– проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів, коли при читанні лекції перед студентами формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції студентам може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають студентам у вирішенні поставленої проблеми.

В ході практичних робіт застосовуються наступні методи:

– збір даних та їх аналіз для розуміння та опису психологічної проблеми військовослужбовця та членів його сім'ї;

– моделювання для вивчення або передбачення психологічної проблеми;

– вивчення наукових джерел, літератури для отримання додаткової інформації та підтвердження гіпотез;

– групові обговорення та дискусії для обміну ідеями та отриманими знаннями;

– обробка й аналіз статистичних даних;

– метод кейс-стаді для дослідження конкретного випадку або ситуації.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бондарев Г. В. Круть П. П. Основи військової психології : навч. посіб. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 272 с.

2. Психологічний супровід особистості в умовах війни : навч. посібник / С. Кузікова та ін. Київ ; Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2024. 260 с.

Допоміжна:

1. Військова психологія у вимірах війни і миру: проблеми, досвід, перспективи : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. *Наукове видання* Київ : КНУ ім. Тараса Шевченка. Київ: ВИДАВНИЦТВО, 2016. 126 с.

2. Ягупов В. В. Військова психологія: методологія, теорія та практика : підручник. Київ : Psyhobook, 2023. 517 с.

Інформаційні ресурси

1. Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна” : вебсайт. URL : <https://uu.edu.ua>
2. Хмельницький інститут соціальних технологій Університету „Україна” : вебсайт. URL : <https://hist.km.ua>
3. Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна” : платформа інтернет-підтримки навчального процесу moodle. URL : <https://vo.uu.edu.ua/>.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до дисципліни «Психологія для військовослужбовців»	7
2	Коло психологічних проблем військовослужбовців та членів їх сімей	7
3	Армія як явище психології	4
Модульний контроль		2
4	Образний канал емоцій у життєвому просторі сучасного військовослужбовця та членів його сім'ї	3
5	Образний канал інтелекту	7
6	Функції емоційного інтелекту	6
7	Характеристика психологічних проблем лідерської діяльності військовослужбовців	5
8	Роль психічних процесів у формуванні особистості військовослужбовця та членів його сім'ї. Процес сприймання	6
Модульний контроль		2
9	Основи психологічної підготовки військовослужбовців та членів їх сімей	4
10	Психологічна стійкість та стресостійкість військовослужбовців	5
11	Психологічна підготовка до бойових дій	5
12	Психічні стани у період військового часу. Саморегуляція паніки та страху. Як впоратися з великим обсягом переживань?	7
Модульний контроль		2
13	Перша психологічна допомога військовослужбовцям	6
14	Післябойова адаптація та підтримка психічного здоров'я	7
15	Етика та професійні стандарти психолога з військовослужбовцями та членами їх сімей	5
Модульний контроль		2
ІНДЗ		8
Разом		104

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тиждень)
Змістовий модуль 1.			
Вступ до дисципліни. Основні поняття психології війни			
Тема 1. Вступ до дисципліни «Психологія війни» (7 год.)	завдання для самостійної роботи	7	I
Тема 2. Коло психологічних проблем військовослужбовців та членів їх сімей (7 год.)	завдання для самостійної роботи		II
Тема 3. Армія як явище психології (4 год.)	завдання для самостійної роботи		III
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	тестування	5	III
<i>Всього: 20 год.</i>	<i>Всього: 12 балів</i>		
Змістовий модуль 2.			
Психосемантика психології в умовах війни			
Тема 4. Образний канал емоцій у життєвому просторі сучасного військовослужбовця та членів його сім'ї (7 год.)	завдання для самостійної роботи	7	IV
Тема 5. Образний канал інтелекту (6 год.)	завдання для самостійної роботи		V
Тема 6. Функції емоційного інтелекту (5 год.)	завдання для самостійної роботи		VI
Тема 7. Характеристика психологічних проблем лідерської діяльності військовослужбовців (6 год.)	завдання для самостійної роботи		VII
Тема 8. Роль психічних процесів у формуванні особистості військовослужбовця та членів його сім'ї. Процес сприймання (7 год.)	завдання для самостійної роботи		VIII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	тестування	5	VIII
<i>Всього: 33 год.</i>	<i>Всього: 12 балів</i>		
Змістовий модуль 3.			
Психологічна підготовка військовослужбовців та членів їх сімей			
Тема 9. Основи психологічної підготовки військовослужбовців та членів їх сімей (4 год.)	завдання для самостійної роботи		IX

Тема 10. Психологічна стійкість та стресостійкість військовослужбовців (2 год.)	завдання для самостійної роботи	7	X
Тема 11. Психологічна підготовка до бойових дій (5 год.)	завдання для самостійної роботи		XI
Тема 12. Психічні стани у період військового часу. Саморегуляція паніки та страху. Як впоратися з великим обсягом переживань? (7 год.)	завдання для самостійної роботи		XII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	тестування	5	XII
<i>Всього: 23 год.</i>	<i>Всього: 12 балів</i>		
Змістовий модуль 4.			
Психологічна підтримка військовослужбовця та професійна етика психолога військової служби			
Тема 13. Перша психологічна допомога військовослужбовцям (6 год.)	завдання для самостійної роботи	7	XIII
Тема 14. Післябойова адаптація та підтримка психічного здоров'я (7 год.)	завдання для самостійної роботи		XIV
Тема 15. Етика та професійні стандарти психолога з військовослужбовцями та членами їх сімей (5 год.)	завдання для самостійної роботи		XV
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	тестування	5	XV
<i>Всього: 20 год.</i>	<i>Всього: 12 балів</i>		
Індивідуальна навчально-дослідна робота: 8 год.	Реферат: 12 балів		
<i>Разом: 104 год.</i>	<i>Разом: 60 балів</i>		

КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Оцінювання досягнень студента	<p><i>Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.</i></p> <p><i>За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.</i></p> <p><i>Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.</i></p> <p><i>Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.</i></p> <p><i>Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.</i></p> <p><i>Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.</i></p> <p><i>Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.</i></p> <p><i>Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.</i></p> <p><i>Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.</i></p>
-------------------------------	---

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>		E	<i>задовільно (достатньо)</i>

35 – 59	<i>незадовільно</i>	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Крайні терміни складання та перескладання дисципліни	<i>Перескладання здійснюється відповідно до графіка</i>
Правила академічної доброчесності	<i>Перевірка навчальних робіт на плагіат (згідно Положення про академічну доброчесність і Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних роботах)</i>
Вимоги до відвідування	<i>Пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т.ін.) можна відпрацювати, виконавши всі завдання, зазначені в інструкціях до практичних занять, переслати в електронному варіанті на електронну пошту. Здобувачі вищої освіти можуть отримати електронні презентації лекцій і самостійно ознайомитись із матеріалом при об'єктивних причинах пропуску занять.</i>

ПЕРЕВІРЕНО:

Завідувач відділу
освітньої діяльності
Хмельницького фахового коледжу

Наталія ЛУЦКЕВИЧ

«02» вересня 2024 р.